

Leiden

Burgemeester en Wethouders

Retouradres: Postbus 9100, 2300 PC Leiden

Aan de voorzitter van de Adviesraad WMO,
Dhr. J. Dijkstra
Oude Rijn 44b/c
2312 HG Leiden

Gemeente Leiden
Bezoekadres Stadhuis
Stadhuisplein 1
Postadres Postbus 9100
2300 PC Leiden
Telefoon 14071
Website www.leiden.nl/gemeente

Datum 11 oktober 2016
Ons kenmerk Z/16/356421
Onderwerp Toezicht Wmo

Contactpersoon Evert den Hartog
Doorkiesnummer 5061

Geachte Adviesraad Wmo,

Op 22 augustus jl. heeft de gemeente Leiden aan u verzocht om op korte termijn advies uit te willen brengen over de definitieve inrichting van het Toezicht Wmo voor de Leidse regio.

U heeft op 5 september '16, naast de 10 vragen en opmerkingen, die ook de adviesraad van Oegstgeest aan de gemeente Oegstgeest heeft gesteld, 3 vragen of adviezen gesteld. Hieronder wordt per vraag of advies door ons een reactie geformuleerd.

1. PGB

Op pagina 18 van het voorstel is te lezen dat toezicht op aanbieders in het kader van het pgb niet onder het toezicht Wmo valt. Omdat de Adviesraad van mening is dat de kwaliteit van deze aanbieders wel onafhankelijk gemonitord moet kunnen worden, zijn we benieuwd naar de mogelijkheden die gezien worden. Mogelijk kan onze Adviesraad hierover meedenken.

Reactie:

Het monitoren van de kwaliteit van de aanbieders van PGB-zorg valt op basis van de huidige Wmo 2015 niet onder het toezicht.

Dat laat onverlet dat wij als gemeente bij de start van de pgb nadrukkelijk kijken of de aangeboden zorg passend is bij de specifieke zorgvraag.

De huidige interim toezichthouder zal, in samenwerking met de RDOG, op het punt van de mogelijkheden van toezicht nog nader onderzoek doen en met een voorstel in deze komen wat wel mogelijk is. Graag wordt daarbij gebruik gemaakt van uw aanbod om hierover mee te denken.

2. Fraude

In een eerder stadium van de ontwikkeling van Toezicht Wmo werd gesproken over inrichting van fraudebestrijding. De Adviesraad mist dat onderwerp in dit voorstel en vraagt zich af hoe daar invulling aan wordt gegeven.

Reactie:

Het onderwerp fraude heeft zeker raakvlakken met toezicht op de kwaliteit, maar vergt op veel punten een andere aanpak dan toezicht op de kwaliteit. Het onderwerp fraude speelt overigens bij jeugd op een zelfde wijze als in de Wmo.

De huidige interim toezichthouder zal voor dit onderwerp met een voorstel komen waarin preventie een belangrijke rol zal spelen, evenals hoe te handelen bij de mogelijke fraude.

3. Termijn eerste toezichtbezoek

Ten aanzien van het bezoeken van alle aanbieders in twee jaar, kan de Adviesraad zich vinden in het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Oegstgeest om deze bezoeken in het eerste jaar te doen, met de opmerking dat hiervoor dan wel voldoende manuren beschikbaar moeten zijn of moeten worden ingekocht.

De adviesraad is het eens met het voorstel om risico-gestuurd toezicht als uitgangspunt te nemen, aangevuld met calamiteiten toezicht in voorkomende gevallen. Ook om daarbij als start alle aanbieders te bezoeken. Daarbij lijkt het voorstel om dat binnen twee jaar te doen een te lange periode. Het lijkt beter en ook mogelijk, mede omdat de feitelijk werkzaamheden door de RGOD/GGD worden uitgevoerd, dit in het eerste jaar te doen.

Advies: neem risico gestuurd toezicht als uitgangspunt, aangevuld met calamiteiten toezicht in voorkomende gevallen. Maar bezoek alle aanbieders in hoger tempo: in het eerste jaar.

Reactie:

Het tempo sluit aan bij de mogelijkheden die het jaarlijkse budget biedt. Het is niet wenselijk om het budget jaarlijks te laten fluctueren. De aanbieders waarover eventueel signalen zijn, worden als eerste bezocht. Daarmee krijgt de toezichthouder snel inzicht in de knelpunten die mogelijk spelen. Daarbij worden uiteraard signalen betrokken in het kader van calamiteitentoezicht.

4. Differentiëren in toezicht aanscherpen

De adviesraad is het eens met voorstel om daarna te differentiëren naar gelang de bevindingen in de eerste ronde: frequenter toezicht waar dat nodig blijkt, minder frequent waar het oordeel positief is. Daarbij conform voorstel voor alle aanbieders minimaal iedere drie jaar een controle.

Advies: differentieer in frequenties en diepgang op basis van de resultaten van de eerste ronde zoals in het concept wordt voorgesteld. Maar blijf alert: het blijkt dat zorginstellingen

door bezuinigingen soms binnen een jaar veel slechter presteren en van een goede score terugvallen op verscherpt toezicht.

Reactie:

Dit advies nemen we graag over. De toezichthouder blijft alert op veranderingen bij aanbieders. Het toezicht werkt daartoe nauw samen met bijvoorbeeld het contractbeheer dat bij SP71 is ondergebracht.

5. Aspecten van onderzoek: breder begrip veiligheid

De adviesraad is het eens met de voorgestelde aspecten van het onderzoek: veiligheid, kwaliteit van de voorzieningen, cliënt gerichtheid en vakbekwaamheid van het personeel. Veiligheid wordt in het voorstel ingevuld als het veilig verstrekken van zorg in een veilige omgeving.

Advies: eens met de voorgestelde aspecten. Maar versta onder veiligheid ook valpreventie, brandveiligheid en voorkomen van ongewenste indringers.

Reactie:

Onder een veilige omgeving valt ook de zorg omtrent het voorkomen van valongelukken, brandveiligheid en preventieve maatregelen tegen ongewenste indringers. Het valt dus onder het toezicht. Dit advies nemen we dus over.

6. Horizontaal toezicht, maar altijd eigen check bij cliënten

De adviesraad is het eens met het voorstel gebruik te maken van het zogenaamde 'horizontaal' toezicht. Echter, de voorgestelde uitwerking hiervan is (pagina 7, citaat:) "dat met bepaalde instellingen een convenant wordt afgesloten waarin de instelling zorgt voor een zodanig intern kwaliteitssysteem en daarover ook rapporteert aan de toezichthouder dat verder toezicht niet nodig is".

Advies: benut 'horizontaal' toezicht, maar ga niet uitsluitend af of het interne kwaliteitssysteem van de aanbieders. Voer in alle gevallen ook praktijkchecks uit bij de instellingen en hun cliënten.

Reactie:

Horizontaal toezicht is er juist op gericht het daadwerkelijk toetsen door de toezichthouder te beperken en aanbieders te stimuleren goede kwaliteit in alle aspecten te leveren. Een dergelijk convenant wordt dan ook niet zomaar afgesloten. Maar tijdens de looptijd van een dergelijk convenant past niet toch nog toetsen te blijven doen. Horizontaal toezicht beoogt juist vertrouwen te geven aan de instelling. Als er toch kwesties spelen bij een instelling die aan het horizontaal toezicht vallen, dan gaat het horizontaal toezicht er van uit dat zij dat zelf melden.

Anderzijds zullen signalen die er komen over een aanbieder met een horizontaal toezicht convenant juist extra in ogenschouw worden genomen. En deze convenanten zijn inderdaad juist bedoeld om aan de voorkant duidelijke afspraken vast te leggen.

7. Altijd bij calamiteiten rapport naar de wethouder

De adviesraad is het eens met het voorstel om wanneer daar aanleiding toe is ook calamiteit gericht toezicht te houden. In de voorgestelde uitwerking staat dat bij ernstige tekortkoming

(pagina 7, citaat:) niet altijd zal kunnen worden volstaan met overleg en overreding en zal, in een dergelijk geval, direct formeel rapportage worden opgemaakt naar de gemeente.

Advies: scherp dit voornemen aan. Rapporteer in alle gevallen formeel aan de gemeente. En doe dat aan de verantwoordelijke wethouder (aan de gemeente kan immers ook op ambtelijk niveau zijn).

Reactie:

Calamiteiten kunnen groot en klein zijn. Wij willen juist bevorderen dat aanbieders ook kleinere calamiteiten melden aan de toezichthouder. Grotere calamiteiten, zeker als zij een impact hebben buiten de aanbieder, moeten ook aan de gemeente gemeld worden. Alle calamiteiten, groot en klein, moeten formeel aan de toezichthouder worden gemeld.

Bij een grotere calamiteit is sprake van een overlijden of ernstig geweld. In dergelijke gevallen zal ook de politie een rol spelen en wordt de gemeente (burgemeester) via de driehoek op de hoogte gebracht. Hierbij zal de wethouder worden betrokken. En in dergelijke gevallen zal de toezichthouder achteraf onderzoek doen en een rapportage opstellen. Deze zal ook onder aandacht van de wethouder worden gebracht.

Bij kleinere calamiteiten, vlam in de pan bijvoorbeeld, zal niet altijd uitgebreid onderzoek en rapportage nodig zijn en worden de meldingen betrokken in het reguliere risico gestuurde toezicht.

8. Taken bij ROGD/GGD, verantwoordelijkheden bij wethouder

De adviesraad is het eens met het voorstel de directeur RDOG/GGD per 1 oktober te benoemen tot toezichthouder Wmo. Deze is gemachtigd namens hem deze taak door medewerkers van de RDOG te laten uitvoeren. Dit is een praktische oplossing die in meer gemeenten wordt toegepast.

Advies, stem in met de voorgestelde aanpak om de directeur RDOG/GGD per 1 oktober te benoemen tot toezichthouder Wmo. Scherp in het voorstel aan dat de verantwoordelijkheid daarbij bij de het college van B&W blijft. Taken kunnen worden uitbesteed, verantwoordelijkheden niet.

Reactie:

De verantwoordelijkheid blijft bij het college. De taak wordt overgedragen.

9. Per 2018 betrekken van cliënten , maar ook onderzoeksresultaten

De adviesraad is het eens met het voorstel cliënten te betrekken bij het op stellen van de plannen vanaf het jaarplan voor 2018.

Advies: stem in met het voorstel cliënten te betrekken bij het opstellen van de plannen vanaf 2018. Maak daarbij ook gebruik van andere bronnen, zoals onderzoeken en enquêtes op het sociaal domein, waaruit soms behoorlijke verschillen blijken tussen gemeenten en ga na wat daaraan ten grondslag ligt.

Reactie:

Deze aanbeveling nemen we over. De GGD beschikt over veel onderzoeksresultaten op het terrein van de Wmo en zal deze betrekken bij de jaarplannen.

10. Ook toeleiding door Sociale wijkteams en JGT's onder toezicht

De adviesraad is het eens met het voorstel ook de ondersteuning door de Sociale wijkteams en soms JGT's onder het toezicht te laten vallen, maar niet om de toeleiding door deze teams naar de juiste zorg/ondersteuning hier buiten te laten.

Advies: stem in met het voorstel ook de Sociale wijkteams en JGT onder dit toezicht te laten vallen, maar: zowel de ondersteuning die deze teams zelf bieden, als ook de toeleiding door deze teams naar de juiste zorg/instelling.

Reactie:

Deze aanbeveling nemen we niet over omdat het toezicht betrekking heeft op geboden zorg en ondersteuning (voorziening). Dit betekent dat (kortdurende) ondersteuning (bijv. maatschappelijk werk) geboden door het Sociale wijkteams wel onder het toezicht valt. De toeleiding door de Sociale Wijkteams zal echter niet vallen onder het toezicht.

Ten aanzien van de toeleiding naar Wmo voorzieningen bestaat de mogelijkheid om in bezwaar (en beroep) te gaan. De bejegening bij de toeleiding valt onder het recht om een klacht in te dienen bij de betreffende organisatie. PS: het JGT is Jeugdzorg en valt derhalve niet onder het toezicht WMO.

11. Naast klachtenregeling ook vertrouwenspersoon

De adviesraad is het eens met het voorstel bij toetsingscriteria een 'klachtenregeling over gedragingen van de aanbieder jegens cliënten' op te nemen. De adviesraad signaleert dat dit toch vaak een drempel inhoudt uit angst om de verhoudingen te verstoren.

Advies: stem in met het toetsingscriterium om een klachtenregeling ingesteld te hebben. Maar vul dit aan met het criterium ook een vertrouwenspersoon te hebben benoemd waar cliënten en mantelzorgers vertrouwelijk hun verhaal kunnen doen. Uiteraard kan daarna alsnog worden besloten een klacht in te dienen.

Reactie: dit is overwogen door de huidige toezichthouder. Vertrouwenspersonen zijn nu echter geen contractuele verplichting (conform bestuurlijk contracteren). De toezichthouder heeft daarom geen grond om hierop toezicht te houden. Binnen bestuurlijk contracteren zal aandacht besteed worden aan het verplicht stellen van een vertrouwenspersoon.

12. Huiselijk geweld en mishandeling breed interpreteren

De adviesraad is het eens met het voorstel huiselijk geweld en (kinder)mishandeling tot de toetsingscriteria te rekenen. Het voorstel geeft aan dat het dan gaat om kennis, hulp en zorg in dergelijke situaties, niet om geweld door de aanbieder.

Advies, stem in met dit toetsingscriterium maar interpreteer het ruim: gebruikelijk wordt hieronder vooral fysiek geweld verstaan, maar emotionele druk en financiële benadeling door naaste familie blijkt steeds vaker een probleem.

Reactie: Deze aanbeveling nemen we over. Ook financiële benadeling en emotionele druk vallen onder de meldcode huiselijk geweld.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Leiden,
de Secretaris, de Burgemeester,

